

Karakteristike razvoja ruralnog i kulturnog turizma

Čabran, Maura

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:247309>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-06**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

«Dr. Mijo Mirković»

MAURA ČABRAN

Karakteristike razvoja ruralnog i kulturnog turizma

Diplomski rad

Pula, 2023.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

MAURA ČABRAN

Karakteristike razvoja ruralnog i kulturnog turizma
Diplomski rad

JMBAG: 0303004674

Studijski smjer: Turizam i razvoj, izvanredni studij

Kolegij: Selektivni turizam

Mentor: izv.prof.dr.sc. Aljoša Vitasović

Pula, studeni 2023.

SADRŽAJ

1. Uvod	1
1.1. Definicija ruralnog i kulturnog turizma	2
1.2. Važnost teme i svrha rada	3
2. Razvoj ruralnog i kulturnog turizma kroz povijest	4
2.1. Povijesni kontekst razvoja turizma	4
2.2. Povezanost ruralnog i kulturnog turizma kroz povijest	4
3. Primjeri razvoja ruralnog i kulturnog turizma	6
3.1. Sinergija seoskog okruženja i kulturne baštine Toskane	6
3.1.1. Uloga kulturnih elemenata u privlačenju posjetitelja	7
3.1.2. Interakcija posjetitelja s lokalnim stanovništvom i običajima	11
3.1.3. Uloga festivala u promociji kulturne baštine i ruralnog turizma	12
3.2. Povezanost seoskog života, gastronomije i umjetnosti Provanse	13
3.2.1. Privlačni elementi destinacije	14
3.2.2. Uloga festivala u promociji kulture i turizma Provanse	17
3.2.3. Povezanost umjetnosti i tradicije	18
3.3. Tradicionalna umjetnost i ruralna atmosfera Ubuda	20
3.3.1. Povezanost tradicionalne umjetnosti i ruralne atmosfere	20
3.3.2. Kulturna baština i važnost destinacije	20
3.3.3. Pozitivni i negativni utjecaji turizma na tradicionalnu umjetnost i ruralnu atmosferu	22
4. Karakteristike kulturnog turizma na ruralnim područjima	25
4.1. Očuvanje kulturne baštine i tradicija	25
4.2. Autentično iskustvo i lokalna interakcija	27
4.3. Promocija lokalnih umjetnika i obrtnika	28
4.4. Održivost i ekološka osviještenost	29
5. Mogućnosti razvoja kulturnog turizma na ruralnim područjima	31
5.1. Infrastrukturni razvoj i pristupačnost	31
5.2. Suradnja s lokalnom zajednicom	32
5.3. Razvoj kulturnih događanja i festivala	33
5.4. Promocija putem digitalnih medija i društvenih mreža	34
6. Izazovi i preporuke za razvoj	36
7. Zaključak	37

Literatura	39
Popis slika i tablica	41

1. Uvod

Ovaj rad ima za cilj dublje istražiti razvoj i povezanost ruralnog i kulturnog turizma kroz povijest te razmotriti njihovu važnost u suvremenoj turističkoj industriji i društvu. Turizam se neprestano razvija kako bi zadovoljio potrebe i interese turista. Rast interesa za kulturnim turizmom usko je povezan s socio-demografskim promjenama i promjenama životnog stila. Sve više putnika teži dubljem razumijevanju i povezivanju s lokalnom kulturom, uključujući upoznavanje s lokalnim običajima, gastronomijom i tradicionalnim aktivnostima. S druge strane, ruralni turizam, poznat kao seoski turizam, fokusira se na putovanja u ruralna ili seoska područja. Posjetitelji imaju priliku doživjeti seoski način života, prirodne ljepote i tradiciju. Aktivnosti u ruralnom turizmu uključuju boravak na seoskim imanjima, posjete farmama, šetnje prirodom, ribolov, poljoprivredne aktivnosti i upoznavanje s lokalnim seljacima. Ruralni turizam često ima pozitivan utjecaj na očuvanje prirodne okoline i lokalne zajednice. Osim kulturnih i sociokulturnih aspekata, ruralni i kulturni turizam također potiču održive prakse. To uključuje ekološki osviješten smještaj, lokalno uzgojenu hranu te podršku malim proizvođačima i obiteljskim gospodarstvima. Razvoj turizma u ruralnim područjima može potaknuti lokalni ekonomski rast stvaranjem radnih mjesta i poticanjem lokalne potrošnje.

U drugom poglavlju **Razvoj ruralnog i kulturnog turizma kroz povijest** istražuje se kako se turizam razvijao tijekom povijesti. Ovdje je naglasak stavljen na povijesne korijene turizma, počevši od drevnih civilizacija poput Grka i Rimljana, koji su putovali iz različitih razloga, uključujući vjerske obrede, obrazovanje i trgovinu. prikazano je kako su ljudi tijekom različitih povijesnih razdoblja putovati kako bi istražili ruralna i kulturna područja.

Treće poglavlje **Primjeri razvoja ruralnog i kulturnog turizma** pruža dublji uvid u povezanost između kulturne baštine, ruralnog okruženja i turizma u različitim destinacijama te razmatra različite aspekte kako bi se bolje razumjela uloga kulture, festivala i interakcije turista s lokalnom zajednicom u privlačenju turista i očuvanju kulturne baštine.

U četvrtom poglavlju **Karakteristike kulturnog turizma na ruralnim područjima** naglasak je na očuvanju kulturne baštine i tradicija, promociji lokalnih umjetnika i obrtnika, autentičnom iskustvu i lokalnoj interakciji te održivosti i ekološkoj osviještenosti. Ovo poglavlje pruža dublji uvid u kako ruralne destinacije koriste svoju kulturu i identitet kako bi privukle posjetitelje, dok istovremeno čuvaju svoje kulturne vrijednosti i okoliš.

Peto poglavlje **Mogućnosti razvoja kulturnog turizma na ruralnim područjima** nudi smjernice i strategije za razvoj kulturnog turizma na ruralnim područjima te naglašavaju važnost infrastrukture, suradnje s lokalnom zajednicom, kulturnih događanja i upotrebe digitalnih medija za privlačenje posjetitelja i promociju autentičnih kulturnih iskustava.

Šesto poglavlje **Izazovi i preporuke za razvoj** pomažu stvaranju sveobuhvatnog pristupa razvoju ruralnog i kulturnog turizma. Cilj je privući posjetitelje, očuvati kulturnu baštinu i podržati lokalnu zajednicu u procesu razvoja turističke destinacije.

U **Zaključku** naglašena je važnost diversifikacije kulturnih iskustava kako bi ruralne destinacije privukle širok spektar posjetitelja s različitim interesima i preferencijama. Raznolikost kulturnih aktivnosti i doživljaja omogućava destinacijama da se istaknu, privuku različite profile posjetitelja i očuvaju svoju kulturnu baštinu i autentičnost.

U radu su korištene znanstvene metode: deduktivna metoda, metoda komparacije, metoda analize i sinteze i metoda prikupljanja sekundarnih izvora informacija.

1.1. Definicija ruralnog i kulturnog turizma

Kulturni turizam je oblik turizma usmjeren na upoznavanje i doživljavanje kulture, umjetnosti, povijesti i tradicije određene destinacije. Ovaj oblik turizma često uključuje posjete muzejima, galerijama, povijesnim lokalitetima, koncertima, festivalima i drugim kulturnim događanjima. „Rast potražnje za kulturnim turizmom uvjetovan je socio-demografskim promjenama kao i promjenama životnog stila većim stupnjem obrazovanja, porastom broja starijih stanovnika koji imaju izražen interes za kulturu, manjim interesom za odmorom sunca i mora te potragom za alternativnim aktivnostima te s manje slobodnog vremena koje se onda želi iskoristiti na kvalitetan način.“¹ Turisti često žele dublje razumjeti i povezati se u lokalnu kulturu, uključujući upoznavanje s lokalnim običajima, gastronomijom i tradicionalnim aktivnostima.

„Ruralni turizam doprinosi očuvanju prirodne i kulturno-povijesne baštine receptivne sredine, sprječava iseljavanje iz tzv. "pasivnih krajeva" te potiče revalorizaciju autohtonih vrijednosti receptivnog kraja.“²

¹ Hrvatske, V. R. (2003). Strategija razvoja kulturnog turizma; Od turizma i kulture do kulturnog turizma. Zagreb, Institut za turizam., str.5

² Krajnović, A., Čičin-Šain, D., & Predovan, M. (2011). Strateško upravljanje razvojem ruralnog turizma– problemi i smjernice. *Oeconomica jadertina*, 1(1), 30-45.

Ruralni turizam, također poznat kao seoski turizam, fokusira se na putovanja u ruralna ili seoska područja. Cilj ovog oblika turizma je omogućiti posjetiteljima da dožive seoski način života, prirodu i tradiciju. Aktivnosti u ruralnom turizmu uključuju boravak na seoskim imanjima, posjete farmama, šetnje prirodom, ribolov, poljoprivredne aktivnosti i upoznavanje s lokalnim seljacima. Ruralni turizam često promovira očuvanje prirodne okoline i lokalne zajednice.

1.2. Važnost teme i svrha rada

Tema razvoja ruralnog i kulturnog turizma izuzetno je važna u kontekstu očuvanja kulturne baštine, promocije ruralnih područja i održivog razvoja. Ova tema ima značajne socioekonomske, kulturne i ekološke implikacije te može pridonijeti razvoju ruralnih područja i očuvanju kulturne baštine. Ruralni i kulturni turizam doprinose očuvanju kulturne baštine Hrvatske. Ovi oblici turizma promoviraju tradicionalne običaje, obrte, glazbu, ples, arhitekturu i gastronomiju.

Razvoj ruralnog i kulturnog turizma omogućava diversifikaciju turističke ponude Hrvatske. Osim obale i plaža, ovi oblici turizma privlače posjetitelje u unutrašnjost zemlje, gdje mogu uživati u seoskim krajolicima i kulturnim doživljajima.

Ruralni i kulturni turizam često promoviraju održive prakse. To uključuje ekološki osviješten smještaj, lokalno uzgojenu hranu te podršku malim proizvođačima i obiteljskim gospodarstvima.

Razvoj turizma u ruralnim područjima može potaknuti lokalni ekonomski rast. Turističke aktivnosti stvaraju radna mjesta i potiču lokalnu potrošnju.

Ruralni i kulturni turizam igraju ključnu ulogu u edukaciji turista i lokalnog stanovništva o kulturnoj baštini i tradicijama. To pomaže u očuvanju i prenošenju tih vrijednosti na buduće generacije. Turisti koji posjećuju ruralna područja imaju priliku upoznati se s lokalnom kulturom i načinom života. Istovremeno, domaćini mogu naučiti o drugim kulturama kroz interakciju s turistima.

Ruralni i kulturni turizam često potiču svijest o zaštiti okoliša. Osim većih gradova i popularnih obalnih odredišta, ruralni i kulturni turizam promovira manje poznate regije Hrvatske, pružajući im priliku za razvoj i rast.

2. Razvoj ruralnog i kulturnog turizma kroz povijest

2.1. Povijesni kontekst razvoja turizma

U ovom potpoglavlju proučava se kako se turizam razvijao tijekom povijesti. Turizam je imao svoje korijene u drevnim civilizacijama kao što su Grci i Rimljani, koji su putovali iz različitih razloga, uključujući vjerske obrede, obrazovanje i trgovinu. Srednjovjekovni putnici često su se kretali radi trgovine i hodočašća, a renesansa je donijela veći naglasak na putovanje iz estetskih i obrazovnih razloga.

Industrijska revolucija u 18. i 19. stoljeću značajno je utjecala na razvoj turizma. Poboľšane prometne veze i promjene u društvenoj strukturi omogućile su većem broju ljudi da putuju. Turizam je postao dostupniji širem sloju stanovništva, a počele su se razvijati destinacije koje su privlačile posjetitelje zbog prirodnih ljepota i kulturnih znamenitosti.

2.2. Povezanost ruralnog i kulturnog turizma kroz povijest

U doba Antike i srednjeg vijeka ljudi su putovali kako bi istraživali ruralna i kulturna područja. Rimljani su odlazili na odmore na seoske destinacije te posjećivali antičke gradove poput Atene i Rima.

Tijekom Renesanse, putovanja su postala popularna zbog kulturne baštine, umjetnosti i arhitekture. Ruralna područja su također služila kao inspiracija za umjetnike.

Tijekom industrijske revolucije razvoj transporta omogućio je ljudima da se lakše presele iz urbanih u ruralna područja. Ovo je potaknulo turizam, bijeg iz gradova u prirodu.

Nakon Drugog svjetskog rata, turizam je procvao. Ljudi su tražili autentična iskustva i istraživali tradicionalne kulture i prirodne ljepote. Razvijali su se kulturni festivali i etnografski muzeji.

U posljednjim desetljećima, ruralni i kulturni turizam postali su međusobno povezani. Putnici traže kombinaciju prirodnih i kulturnih iskustava.

Internet i društveni mediji omogućili su širenje informacija o ruralnim i kulturnim destinacijama diljem svijeta. Putnici sada mogu brže i lakše pronaći informacije o destinacijama, pregledavati recenzije drugih putnika i planirati svoje putovanje.

Održivost je postala važna komponenta ruralnog i kulturnog turizma, s fokusom na podršku lokalnim zajednicama i očuvanju kulturne baštine. Putnici sve više traže iskustva koja doprinose očuvanju prirodnog okoliša i podržavaju lokalnu ekonomiju, doprinoseći tako dugoročnom prosperitetu ruralnih područja i očuvanju njihove jedinstvene kulture.

3. Primjeri razvoja ruralnog i kulturnog turizma

U ovom poglavlju istražiti će se povezanost ruralnog okruženja i bogate kulturne baštine Toskane u cilju privlačenja turista. Prikazani su različiti elementi kulturne baštine u Toskani, kako ti elementi obogaćuju turističku ponudu te uloga kulturnih elemenata u privlačenju posjetitelja. Nadalje prikazana je važnost interakcije turista s lokalnim stanovništvom i običajima Toskane (načini na koji turisti mogu iskusiti lokalni način života, kako očuvati autentičnost lokalnih običaja i dr.). Prikazan je i značaj festivala u privlačenju turista i promociji kulturne baštine.

Nadalje analizira se povezanost seoskog života, gastronomije i umjetnosti Provanse te kako festivali igraju ključnu ulogu u promociji kulture i turizma u Provansi (značaj različitih festivala, privlačenje turista i promocija kulture, uključenost lokalne zajednice i sl.

Također istražuje se povezanost između tradicionalne umjetnosti i ruralne atmosfere u Ubudu (kako se tradicionalna umjetnost uklapa u ruralnu atmosferu, važnost očuvanja kulturne baštine u destinaciji Ubuda). Razmatraju se pozitivni i negativni utjecaji turizma na tradicionalnu umjetnost i ruralnu atmosferu Ubuda te moguće strategije za očuvanje tradicionalne umjetnosti i ruralne atmosfere.

3.1. Sinergija seoskog okruženja i kulturne baštine Toskane

Ovo potpoglavlje istražuje kako se regija Toskane spojila prirodnom ljepotom i bogatom kulturnom poviješću. Kulturni elementi, kao što su povijesni gradovi, umjetnička djela i arhitektura, igraju ključnu ulogu u privlačenju posjetitelja. Interakcija posjetitelja s lokalnim stanovništvom i tradicijama dodatno obogaćuje njihovo iskustvo. Osim toga, festivali se koriste kao sredstvo promocije kulturne baštine i seoskog turizma.

Slika 1. Ljepote Toskane

Izvor: <https://www.christophorus.at/blog/stadt-land/toscana-sehenswuerdigkeiten/> , preuzeto 10.10.2023.

Sinergija između seoskog okoliša i kulturne baštine Toskane privlači posjetitelje iz cijelog svijeta. Prirodna ljepota seoskog okoliša obuhvaća predivne seoske krajolike, vinograde, maslinike, brežuljke i slikovita sela. Ova prirodna okolina pruža posjetiteljima priliku za bijeg od svakodnevnice i uživanje u miru i tišini.

Kulturna baština Toskane duboko je ukorijenjena u povijesti Italije, a gradovi poput Firence, Siene i Pise obiluju povijesnim znamenitostima, crkvama i umjetničkim djelima. Posjetitelji mogu istraživati ova kulturna blaga, povezujući se s prošlošću i duhom toskanske kulture.

Toskana je također poznata po vinogradima i gastronomiji, a vinogradi i vinarije čine važan dio seoskog krajolika. Posjetitelji mogu degustirati izvrsna vina i uživati u lokalnim jelima, stvarajući jedinstveno gastronomsko iskustvo.

Osim toga, seoska okolina Toskane često je bila izvor inspiracije za umjetnike tijekom povijesti, poznatim umjetničkim djelima koja su obogatila svjetsku kulturu.

Kulturni događaji i festivali u regiji pružaju posjetiteljima priliku da se urone u autentična iskustva i integriraju s lokalnim stanovništvom.

U konačnici, povezanost između seoskog okoliša i kulturne baštine Toskane stvara bogato turističko iskustvo koje kombinira prirodnu ljepotu, kulturnu dubinu, gastronomiju i umjetnost.

3.1.1. Uloga kulturnih elemenata u privlačenju posjetitelja

Ovo potpoglavlje analizira kako su kulturni elementi, kao što su povijesni gradovi, umjetnička djela, arhitektura i kulturna događanja, odigrali ključnu ulogu u privlačenju posjetitelja u Toskanu. Kulturna baština regije, koja seže unatrag stoljećima, stvara jedinstvenu atmosferu koja intrigira i inspirira turiste.

„Toskana je iznimno bogata povijesno-kulturnim nasljeđem, a na UNESCO-ovu popisu svjetske kulturne baštine nalaze se povijesna središta Firence, San Gimignano, Siene i Pienze, Piazza del Duomo u Pisi, toskanske vile i vrtovi obitelji Medici te dolina Val d’Orcia.“³

³ <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=61900> , posjećeno 10.10.2023.

Povijesne građevine poput crkava, dvoraca i trgova privlače ljubitelje povijesti, dok umjetnička djela velikana poput Michelangela, Leonarda da Vincija i drugih umjetnika, privlače umjetničke entuzijaste.

Ova kulturna bogatstva stvaraju poseban identitet Toskane koji se ističe među svjetskim turističkim odredištima. Kulturni elementi igraju ključnu ulogu u privlačenju posjetitelja u Toskanu. Ovi elementi čine regiju jedinstvenom i pružaju posjetiteljima nezaboravno iskustvo koje istražuje bogatu kulturnu baštinu Italije.

Toskana je dom brojnih povijesnih gradova kao što su Firenca, Siena, Pisa i drugi. Ovi gradovi imaju izvanrednu arhitekturu, uključujući katedrale, crkve, palače i tvrđave koje svjedoče o bogatoj prošlosti regije. Posjetitelji su privučeni istraživanjem ovih znamenitosti.

„Toskanu zovu i kolijevkom renesanse jer je dom mnogih pionira umjetnosti i znanosti. Slikari Giotto i Botticelli, kipari Brunelleschi i Michelangelo, skladatelj Puccini, pisac Dante Alighieri te znanstvenici Galileo Galilei i Leonardo da Vinci, svi potječu iz ovog pitoresknog kraja, a njihov utjecaj vidljiv je i danas.“⁴

Toskana je epicentar renesanse, što znači da ima značajnu umjetničku baštinu. Posjetitelji dolaze vidjeti remek-djela poput Michelangelovog "David" u Galeriji Akademiji ili Botticellijeve "Rođenje Venere" u Uffiziju.

⁴ <https://galbani.hr/blog/dozivi-italiju/top-pet-razloga-za-posjetiti-toskanu/> , posjećeno 10.10.2023.

Slika 2. Remek djela Michelanga i Botticelija

Izvor: <https://www.tuscany.co/attractions-florence/david-di-michelangelo.html> , <https://nova-akropola.com/lijepe-umjetnosti/umjetnost/botticelli-filozof-ljubavi/> , preuzeto 10.10.2023.

Umjetnička djela oživljavaju regiju i privlače ljubitelje umjetnosti iz cijelog svijeta.

Brojni kulturni festivali, poput Sienine trke konja Palio, obogaćuju iskustvo posjetitelja.

Slika 3. Konjska utrka Palio of Siena

Izvor: <https://borgosanvincenzo.com/event/palio-di-siena/> , preuzeto 8.10.2023.

„Uzbudljiva konjska utrka za Palio of Siena jedan je od najpopularnijih i najpoznatijih povijesnih festivala u Italiji. Natjecanje za osvajanje palio je konjska utrka koja se izvodi u glavnom trgu u Sieni, glavnom trgu, Piazza del Campo ili *Il Campo*.“⁵

Ovi festivali pružaju priliku da se upozna lokalna kultura, tradicija i običaji.

Toskana je poznata po svojoj gastronomiji i vinima. Tradicionalna jela poput ribollite (juhe od graha i povrća) ili pappardelle sa šumskim gljivama osvajaju okuse posjetitelja. Vinogradi i vinski podrumi privlače ljubitelje vina koji žele kušati čuvena toskanska vina poput Chiantija i Brunella di Montalcina.

„Nekoć se uvijek točilo u upečatljive boce u obliku tikvice opletene slamom, no danas većina vinara bira standardne butelje. Najranije se vino chianti spominje u 13. stoljeću, a recepturu za kupažu Chiantija je kreirao baron Bettino Ricasoli, poznat i kao Barone di Ferro (Čelične baron). Recept je glasio 70% crnog vina od sorte grožđa sangiovese, 15% sorte canaiola i 15% od bijele malvazije. Njegova obitelj i dan danas proizvodi vino te se smatra najstarijom vinarijom u Italiji.“⁶

Mnoga seoska područja Toskane i dalje njeguju stoljetne obrtničke tradicije poput keramike, tkanja i rezbarije. Posjetitelji imaju priliku kupiti autentične proizvode i suvenire koji reflektiraju toskansku kulturu.

Razni koncerti, kazališne predstave i kulturni događaji organiziraju se tijekom cijele godine. Ovi događaji omogućuju posjetiteljima da dožive suvremenu kulturnu scenu Toskane i povežu se s lokalnom umjetničkom zajednicom.

„Centralni trg u Firenci sadrži neke od najljepših skulptura grada, a često je i poprište besplatnih uličnih predstava i koncerata kojima prisustvuje stotine ljudi. Ovdje se nalazi i jedna od najbogatijih svjetskih galerija po vrijednosti umjetničkih djela - Uffizi.“⁷

Kulturni elementi čine Toskanu iznimno privlačnom destinacijom za posjetitelje koji žele uroniti u bogatu povijest, umjetnost i kulturu Italije. Ovi elementi stvaraju autentično i nezaboravno iskustvo koje ostavlja dubok dojam na svakoga tko posjeti ovu regiju.

⁵ <https://hr.traasgpu.com/palio-na-festivalu-siena/>, preuzeto 8.10.2023.

⁶ <https://underdreamskies.com/2022/10/20/vinski-vodic-koja-vina-obavezno-trebas-isprobati-u-toskani/>, posjećeno 12.10.2023.

⁷ <https://www.ictputovanja.hr/hr/novosti/toskana-carobna-regija-u-srcu-italije>, posjećeno 12.10.2023.

3.1.2. Interakcija posjetitelja s lokalnim stanovništvom i običajima

Ovo potpoglavlje istražuje važnost interakcije između posjetitelja i lokalnog stanovništva te tradicionalnih običaja. Posjetitelji se često žele dublje povezati s odredištem, a upravo ovakva interakcija omogućuje autentično iskustvo. Upoznavanje lokalnog stanovništva, sudjelovanje u lokalnim običajima i isprobavanje tradicionalnih jela omogućuje turistima da osjete dušu Toskane. Ova povezanost ima pozitivan utjecaj i na lokalno stanovništvo, potičući očuvanje tradicije i stvarajući kulturnu razmjenu.

Interakcija posjetitelja s lokalnim stanovništvom i običajima Toskane ključna je komponenta autentičnog turističkog iskustva. Ova interakcija omogućuje posjetiteljima da dublje razumiju kulturu, način života i tradiciju regije te stvaraju nezaboravne uspomene.

Posjetitelji mogu naučiti o lokalnim običajima, tradicijama, religijama i festivalima. Ovo može uključivati sudjelovanje u obredima, proslavama ili posjet svetim mjestima.

Upoznavanje i razgovor s lokalnim ljudima omogućuje posjetiteljima da bolje razumiju njihov način života, vrijednosti i perspektive. Ovo također može potaknuti razmjenu ideja i iskustava.

Organizacija razmjene znanja i vještina između posjetitelja i lokalnih stanovnika može biti obogaćujuća za obje strane. Na primjer, posjetitelji mogu podučavati jezik, kuhati jela iz svoje zemlje ili razmjenjivati umjetničke tehnike.

Sudjelovanje u svakodnevnim aktivnostima poput tržnica, sportskih događanja ili radionica može pružiti pristup lokalnom načinu života i omogućiti autentično iskustvo.

Nadalje gastronomija je dio kulture, pa isprobavanje lokalnih jela i pića može biti izuzetno zadovoljavajuće iskustvo i prilika za interakciju s lokalnim stanovništvom.

Važno je da posjetitelji poštuju lokalne običaje i pravila ponašanja kako bi se izbjegli nesporazumi ili nepoštivanje kulture domaćina. To uključuje pridržavanje odjeće, gesta i drugih oblika ponašanja prihvatljivih u toj kulturi.

Interakcija posjetitelja s lokalnim stanovništvom i običajima može biti obogaćujuća, promovirajući međukulturalno razumijevanje i širenje horizonta. Važno je pristupiti s poštovanjem i znatiželjom kako bi se ostvarila prava veza s lokalnom kulturom i zajednicom.

3.1.3. Uloga festivala u promociji kulturne baštine i ruralnog turizma

Festivali igraju ključnu ulogu u promociji kulturne baštine i ruralnog turizma Toskane, regije u središnjoj Italiji koja je poznata po bogatoj kulturnoj povijesti, prekrasnom krajoliku i izvrsnoj hrani.

Festivali u Toskani često slave tradicionalne običaje, umjetnost i glazbu regije. Na primjer, festivali srednjovjekovnih viteških igara ili folklornih plesova čuvaju tradiciju i omogućuju posjetiteljima da se urone u bogatu prošlost regije.

Toskana je domaćin brojnim umjetničkim festivalima koji privlače umjetnike i ljubitelje umjetnosti iz cijelog svijeta. Festivali poput SienART, koji promovira suvremenu umjetnost, pomažu u širenju umjetničkog nasljeđa Toskane.

Festivali hrane i vina su ključni dio kulturnog identiteta Toskane. Posjetitelji mogu uživati u degustacijama lokalnih proizvoda poput Chianti vina, maslinovog ulja i tradicionalnih jela kao što je ribollita.

Slika 4. Toskanska ribollita

Izvor: <https://www.itstuscany.com/en/ribollita/> , preuzeto 7.10.2023.

Ovi festivali promoviraju lokalnu kuhinju i potiču posjetitelje da isprobaju autentične toskanske okuse.

Toskana je poznata po svojim prekrasnim ruralnim pejzažima. Festivali koji se održavaju na selu, poput festivala lavande ili berbe grožđa, privlače turiste u ruralna područja i pomažu lokalnim zajednicama.

Festivali često pružaju priliku lokalnim obrtnicima da prodaju svoje proizvode i umjetničke radove. Ovo podržava lokalnu ekonomiju i održava tradicionalne obrte.

Festivali privlače turiste iz različitih dijelova svijeta, što pridonosi turističkoj industriji regije. Osim toga, festivali često privlače medijsku pažnju, šireći reputaciju Toskane kao turističke destinacije.

Slika 5. Festival folklor u Toskani

Izvor: <https://bluediamondevents.net/sr/news/planirate-li-da-posetite-folklorni-festival-u-toskani/>, preuzeto 7.10.2023.

Festivali omogućuju susret između lokalnog stanovništva i posjetitelja, što promiče međukulturalno razumijevanje i razmjenu ideja.

U konačnici, festivali igraju ključnu ulogu u očuvanju i promociji kulturne baštine Toskane te potiču razvoj ruralnog turizma. Oni pružaju posjetiteljima priliku da se urone u autentično toskansko iskustvo i istraže bogatu kulturu i tradiciju regije.

3.2. Povezanost seoskog života, gastronomije i umjetnosti Provanse

Ovo potpoglavlje istražuje kako je regija Provanse u Francuskoj spojila seoski način života, bogatu gastronomsku scenu i umjetnost kako bi privukla posjetitelje. Elementi kao što su

prekrasna priroda, lokalna hrana i umjetnička djela doprinose atraktivnosti destinacije. Festivali igraju ključnu ulogu u promociji kulture i turizma Provanse te povezuju umjetnost s tradicijom.

3.2.1. Privlačni elementi destinacije

Provansa, regija u jugoistočnoj Francuskoj, ima mnogo razloga zašto privlači posjetitelje iz cijelog svijeta.

„Provansa je regija u jugoistočnoj Francuskoj koja leži na Sredozemnom moru i graniči s Italijom. Dobila je ime po tome što je bila prva rimska provincija izvan Italije.“⁸

Provansa obiluje prekrasnim prirodnim pejzažima, uključujući lavandina polja, maslinike, vinograde i šarmantna sela. Ova prirodna ljepota pruža posjetiteljima priliku za opuštanje i bijeg od užurbanog života.

Slika 6. Lavandina polja Provanse

Izvor: <https://alacartetravel.hr/putovanje/provansa-azurna-obala/> , preuzeto 29.9.2023.

Provansaa je posebno poznata po svojim čarobnim lavandinskim poljima. Tijekom ljeta, regija postaje raj za ljubitelje lavande, pružajući im priliku da se okruže mirisom i bojama lavande.

„Mirisna polja lavande ljeti se mogu pronaći posvuda u Provansi. To je najpoznatija kultura regije i ona koja je stoljećima imala značajnu važnost za ljude Provanse. Međutim, polja lavande nisu izvor ponosa samo za lokalno stanovništvo. Ona su i ključna atrakcija ove regije koja iz godine u godinu privlači posjetitelje iz cijelog svijeta.“⁹

⁸ <https://relaxino.com/info/10-razloga-zasto-posjetiti-provansu> , posjećeno 29.9.2023.

⁹ <https://travel-advisor.eu/koja-su-naljepsa-polja-lavande-u-provansi/> , posjećeno 29.9.2023.

Sela u Provansi odišu autentičnim šarmom. Srednjovjekovna sela poput Gordes, Roussillon i Lourmarin privlače posjetitelje svojom karakterističnom arhitekturom i pitoresknim uličicama.

Slika 7. Bormes les Mimosas

Izvor: <https://www.francecomfort.com/en/sights/819/Bormes-les-Mimosas>, preuzeto 25.5.2023.

„Provansu vole francuski i međunarodni turisti zbog ljepote krajolika, spomenika, sela i sveprisutnih polja lavande. Bormes les Mimosas je jedno od najljepših sela u Provansi i jedno od najslikovitijih. Gleda na francusku rivijeru i tu se susreću dvije regije. Saint-Paul de Mausole je uspavano selo u Provansi, na putu koji povezuje Pariz i Marseille.“¹⁰

Kulturno nasljeđe Provanse ogleda se u crkvama, dvorcima, muzejima i umjetničkim galerijama. Gradovi poput Avignona i Aix-en-Provence nude bogatu povijest i arhitekturu koja privlači posjetitelje.

Slika 8. Aix-en-Provence

¹⁰ <https://www.novilist.hr/life/feelgood/ah-ta-provansa-osim-legendarnih-polja-lavande-ovo-su-dragulji-koje-trebate-vidjeti/>, posjećeno 20.10.2023.

Izvor: <https://www.istockphoto.com/photo/aix-en-provence-city-in-france-gm612255330-105432529> , preuzeto 25.9.2023.

„Aix-en-Provence je jedno od najbogatijih kulturnih središta Provanse i nadimak mu je mali Pariz. Okrug Mazarine fascinantna je zbirka arhitekture iz osamnaestog stoljeća i brojnih hotela. Ovdje je poznati Muzej Granet gdje se održavaju važne retrospektive posvećene slikarima impresionistima.“¹¹

„Provansa je poznata i po domaćoj kuhinji koja se temelji na svježim, sezonskim namirnicama. Ljubitelji hrane mogu krenuti u slow food turu, posjećujući lokalne farme, tržnice i restorane te učeći o tradicionalnim metodama kuhanja i konzerviranja hrane.“¹² Provansa je raj za gurmane. Ovdje se mogu kušati razna lokalna jela poput ratatouillea, bouillabaisse i tartefa, uz maslinovo ulje i suhomesnate proizvode. Tržnice hrane, restorani i vinski podrumi nude priliku za istraživanje i degustaciju.

Provansa je bila izvor inspiracije za mnoge umjetnike, uključujući Vincenta van Gogha i Paula Cézannea. Ta umjetnička baština vidljiva je u muzejima, galerijama i umjetničkim događanjima regije.

Provansa je dom mnogim kulturnim i umjetničkim festivalima tijekom cijele godine. Festivali glazbe, filma, hrane i vina pružaju posjetiteljima priliku da dožive Provansu na jedinstven način.

Slika 9. Avignon Festival

¹¹ <https://www.novilist.hr/life/feelgood/ah-ta-provansa-osim-legendarnih-polja-lavande-ovo-su-dragulji-koje-trebate-vidjeti/> , posjećeno 20.9.2023.

¹² <https://topdestinacije.hr/provansa-top-8-odredista-za-putovanje-u-proljece/> , posjećeno 20.9.2023.

Izvor: <https://www.seeProvence.com/events/calendar/avignon-festival> , preuzeto 25.9.2023.

„Avignon se može pohvaliti intenzivnom kulturnom scenom tijekom cijele godine: od festivala suvremenog plesa Les Hivernales, u srcu zime, do festivala stripa u studenom, ne zaboravljajući Festo Pitcho, događaj posvećen obiteljima i mladoj publici u travnju, Résonance, festival elektro glazbe u baštinskim prostorima, Tremplin Jazz početkom kolovoza, koji prikazuje talente u usponu.“¹³

Svi ovi čarobni elementi čine Provanca iznimno privlačnom destinacijom koja osvaja srca posjetitelja i pruža im nezaboravno iskustvo.

3.2.2. Uloga festivala u promociji kulture i turizma Provanse

Ovo potpoglavlje istražuje festivali igraju ključnu ulogu u promociji kulture i turizma Provanse. Festivali često naglašavaju lokalnu kulturu, umjetnost, tradiciju i gastronomiju, privlačeći posjetitelje koji su zainteresirani za autentično iskustvo. Ovi festivali pružaju priliku za dublje razumijevanje lokalne kulture i interakciju s lokalnim stanovništvom, čime se stvara nezaboravno iskustvo za turiste.

Festivali igraju ključnu ulogu u promociji kulture i turizma Provanse. Oni su dinamični događaji koji privlače posjetitelje, kako lokalne stanovnike tako i turiste iz cijelog svijeta. Ovi festivali predstavljaju priliku da se istakne kulturno nasljeđe regije, ali i da se promovira turistička privlačnost Provanse.

¹³ <https://avignon-tourisme.com/> , posjećeno 25.9.2023.

Festivali često slave tradiciju, običaje, plesove, glazbu, umjetnost i gastronomiju Provanse. Kroz ove događaje očuvaju se i njeguju stari običaji, što pomaže u prenošenju kulturne baštine na nove generacije i široku publiku.

Festivali privlače pažnju medija i postaju fokusom mnogih priča i reportaža. Ova medijska prisutnost pomaže u širenju svijesti o kulturnim i turističkim atrakcijama Provanse te privlači pozornost novih potencijalnih posjetitelja.

Festivali su često visoko sezonski događaji koji privlače velik broj posjetitelja. To povećava turistički promet u regiji, stvara potražnju za smještajem, hranom, suvenirima i drugim uslugama. Ovaj gospodarski poticaj koristi lokalnoj zajednici.

Festivali pružaju posjetiteljima autentično iskustvo lokalne kulture i atmosfere Provanse. Mogućnost sudjelovanja u tradicionalnim događanjima, koncertima, izložbama i drugim aktivnostima stvara nezaboravne trenutke koji potiču povratak posjetitelja.

Festivali često uključuju lokalno stanovništvo kao izvođače, umjetnike, obrtnike i organizatore. Ova interakcija između posjetitelja i lokalnih ljudi stvara osjećaj povezanosti i omogućuje razmjenu iskustava i priča.

Različiti festivali u Provansi pružaju priliku da se istraže različite aspekte lokalne kulture. To privlači turiste koji žele dublje razumjeti kulturnu raznolikost regije.

Mnogi festivali uključuju izložbe, koncerte, kazališne predstave i druge umjetničke događaje. Ovi događaji pružaju platformu za umjetnike da predstave svoje radove širokoj publici, istovremeno promovirajući umjetnost Provanse.

Ova sinergija između kulture i turizma potiče ekonomski rast, razmjenu i dijeljenje kulturnog nasljeđa te čini Provansu privlačnom destinacijom za istraživanje i uživanje.

3.2.3. Povezanost umjetnosti i tradicije

Ovo poglavlje istražuje kako je Provansa uspješno spojila umjetnost i tradiciju te kako ta povezanost obogaćuje kulturni identitet regije. Provansa je regija s bogatom umjetničkom baštinom koja je nadahnula mnoge umjetnike, uključujući slikare i pisce. Osim toga, tradicionalni umjetnički obrti, kao što su lončarstvo, tkanje i rezbarija, poznati su u kulturnom nasljeđu Provanse. Kroz očuvanje i promociju ovih umjetničkih aspekata, destinacija stvara povezanost između svoje prošlosti i suvremenog kulturnog iskustva posjetitelja.

Analiziranjem privlačnih elemenata, uloge festivala te povezanosti umjetnosti i tradicije, ovo poglavlje pruža dublji uvid u to kako se regija uspješno spojila ruralni i kulturni turizam kako bi privukla i očarala posjetitelje.

Povezanost umjetnosti i tradicije Provanse duboko je ukorijenjena i čini temeljni dio kulturnog identiteta ove regije. Umjetnost i tradicija međusobno se nadopunjuju i obogaćuju, stvarajući jedinstvenu kulturnu scenu koja privlači posjetitelje i istovremeno čuva bogatu baštinu.

Umjetnici Provanse često crpe inspiraciju iz svoje tradicije, običaja, krajolika i ljudi. Motivi poput lavandinih polja, seoskih krajolika, mediteranske arhitekture i svakodnevnog života često se pretaču u umjetnička djela poput slika, skulptura i fotografija.

„U Francuskoj, u mjestu Auvergne, grupa građana nastoji privući obrtnike nudeći im predstavljanje i promociju njihovih proizvoda kao i prostor u kućama specijalno prilagođenim za njihove aktivnosti.“¹⁴

Umjetnička djela često pričaju priče o prošlim vremenima, povijesti i nasljeđu regije. Ova djela često prikazuju tradicionalne običaje, zanate, obiteljske vrijednosti i druge aspekte života u Provansi.

Umjetnost igra ulogu u očuvanju kulturne baštine Provanse. Umjetnici često koriste svoje talente kako bi prenijeli tradicionalne tehnike, zanate i oblike umjetnosti na nove generacije. Ovo doprinosi očuvanju tradicije kroz suvremeni izraz.

„Fotografski susreti u Arlesu jedan je od najcjenjenijih međunarodnih događaja na području umjetničke fotografije. Radi se o tematskim izložbama koje traju cijelo ljeto, sve do početka listopada. Osim toga, uz fotografske susrete, moguće je u lokalnoj školi ili drugom reprezentativnom prostoru, organizirati radionice fotografije za mlade i djecu, ali i za stariju populaciju, te, dakako, za turiste.“¹⁵

Festivali umjetnosti često uključuju tradicionalne elemente i običaje, kao i suvremene umjetničke interpretacije. Ovi događaji spajaju umjetnost i tradiciju na jedinstven način, stvarajući dinamičnu i zanimljivu kulturnu scenu.

¹⁴ <https://hrcak.srce.hr/file/207376>, posjećeno 1.10.2023.

¹⁵ Knešaurek, J., & Carić, H. (2018). Kulturni događaji i manifestacije u turizmu. *Hrvatsko društvo glazbenih umjetnika, Institut za turizam, Zagreb*, str. 86

„Provansa kao pokrajina iznimno je upečatljiva kao primjer izvrsno osmišljenih festivala s raznovrsnom tematikom koja obuhvaća gotovo sve postojeće vidove umjetnosti i umijeća.“¹⁶

Tradicionalni umjetnički obrti Provanse, poput keramike, tkanja, slikanja na svili i izrade keramičkih pločica, često se prenose s generacije na generaciju. Umjetnički obrti također služe kao izvor inspiracije za moderne umjetnike koji ih mogu reinterpretirati i prilagoditi suvremenom estetikom.

Umjetnost koja se temelji na tradiciji često pomaže izgraditi kulturni identitet i osjećaj ponosa među lokalnim stanovništvom. Ova umjetnost postaje simbolom povezanosti s korijenima i važnošću očuvanja baštine.

Povezanost umjetnosti i tradicije Provanse stvara jedinstvenu kulturnu scenu koja nadahnjuje, educira i povezuje ljude. Umjetnost postaje način za izražavanje dubokih korijena i nasljeđa regije, čime istovremeno stvara most između prošlih vremena i suvremenosti.

3.3. Tradicionalna umjetnost i ruralna atmosfera Ubuda

Ovo potpoglavlje istražuje kako se Ubud, mjesto na Baliu, ističe kao destinacija koja je uspješno spojila tradicionalnu umjetnost s ruralnom atmosferom. Povezanost tradicionalne umjetnosti, poput plesa i kiparstva, s ruralnim načinom života stvorila je jedinstveno iskustvo. Kulturna baština igra važnu ulogu u privlačenju posjetitelja. Međutim, turizam može imati i pozitivne i negativne utjecaje na tradicionalnu umjetnost i ruralnu atmosferu.

3.3.1. Povezanost tradicionalne umjetnosti i ruralne atmosfere

Ovo potpoglavlje istražuje kako je tradicionalna umjetnost povezana s ruralnom atmosferom u Ubudu. Ubud je poznat po svojoj tradicionalnoj umjetnosti kao što su balineški plesovi, kiparstvo i slikarstvo. Te umjetničke izraze često nadahnjuju prirodna okolina, duh zajednice i svakodnevni život. Ova povezanost stvara autentično iskustvo za posjetitelje, jer mogu doživjeti umjetnost u kontekstu iz kojeg je nastala.

3.3.2. Kulturna baština i važnost destinacije

Ovo potpoglavlje istražuje značaj kulturne baštine za destinaciju Ubud. Tradicionalna umjetnost, vjerski obredi, ceremonije i lokalna povijest čine temelj identiteta Ubuda. Kulturna

¹⁶ Knešaurek, J., & Carić, H. (2018). Kulturni događaji i manifestacije u turizmu. *Hrvatsko društvo glazbenih umjetnika, Institut za turizam, Zagreb.*, str.85

baština igra iznimno važnu ulogu u identitetu i privlačnosti destinacije Ubud na otoku Baliu, Indonezija.

Slika 10. Destinacija Ubud (otok Bali)

Izvor: <https://www.innviaggithailandia.com/bali-e-indonesia/ubud-cuore-pulsante-bali-indonesia/>, preuzeto 1.10.2023.

Ubud je poznat kao kulturno srce Baliya te je često opisan kao epicentar balineške umjetnosti, tradicije i duhovnosti.

Posjetitelji dolaze da bi istražili kulturnu baštinu koja je središte turističke atraktivnosti. Očuvanje i promocija kulturne baštine postaju ključni za održavanje autentičnosti destinacije. „Ubud je grad na Baliu koji je poznat po svojoj kulturi, umjetnosti i hinduističkoj baštini. Nalazi se usred otoka i okružen je rijekama, šumama i zelenim poljima riže. Poznat je po brojnim hinduističkim hramovima, umjetničkim galerijama i radionicama, a tu je i veliki broj restorana, kafića i trgovina. U gradu se održavaju brojni festivali i kulturni događaji tijekom cijele godine, kao što su izložbe te tradicionalne predstave i plesovi.“¹⁷

Kulturna baština ovog područja obuhvaća različite aspekte života, umjetnosti i običaja, čineći ga posebnim mjestom koje privlači posjetitelje iz cijelog svijeta. Kulturna baština doprinosi važnosti destinacije Ubuda.

Kulturna baština igra ključnu ulogu u definiranju identiteta Ubuda i njegovog stanovništva. Bogata povijest, mitovi, priče i običaji prenose se s generacije na generaciju, stvarajući osjećaj povezanosti s prošlim vremenima i dubokim korijenima.

¹⁷ <https://travel-advisor.eu/ubud-grad-umjetnosti-usred-dzungle/>, posjećeno 1.10.2023.

Kulturna baština je glavni faktor koji privlači turiste u Ubud. Posjetitelji dolaze kako bi istražili autentične obrede, festivale, umjetnost, glazbu, plesove, tradicionalne obrte i druge kulturne elemente regije.

„Ubud jedan je od najvažnijih gradova u Bali glavno umjetničko, duhovno i kulturno središte osim cijele Indonezije.“¹⁸

Poznat je po umjetničkoj sceni koja uključuje slikarstvo, skulpturu, ples, glazbu, kazalište i literaturu. Kulturna baština igra ključnu ulogu u inspiraciji umjetnika i oblikovanju njihovih radova.

Kulturna baština Balijsa duboko je povezana s duhovnošću. Hramovi, obredi, duhovni plesovi i meditacije čine značajan dio svakodnevnog života u Ubudu. Ova duhovna dimenzija dodaje dodatnu dimenziju iskustvu posjetitelja.

Kulturna baština igra ključnu ulogu u očuvanju tradicije i običaja Balijsa. Kroz umjetnost, ples, glazbu i obrede prenose se vrijednosti, moralni kodeksi i način života na nove generacije.

„Balineška umjetnost i kultura također su puno pomogle da se otok popularizira, pa se Bali i danas smatra jednim od najvažnijih mjesta susreta veletrgovaca.“¹⁹ Kulturna baština igra važnu ulogu u poticanju lokalne ekonomije. „Ubud je kulturno središte Balijsa i dom mnogih tradicionalnih umjetnika koji izrađuju jedinstvene i autentične proizvode koji predstavljaju otok.“²⁰

Prodaja umjetničkih proizvoda, tradicionalnih suvenira, smještaja, hrane i drugih usluga povezanih s kulturnom turizmom doprinosi gospodarskom razvoju regije.

Kulturna baština omogućuje posjetiteljima i lokalnom stanovništvu da uče o povijesti, običajima, vjerovanjima i umjetnosti Balijsa. Edukativni programi, muzeji i radionice pružaju dublje razumijevanje ove bogate kulturne baštine.

Ukupno gledano, kulturna baština je temeljni element koji oblikuje Ubud kao destinaciju. Ona pruža autentično iskustvo, povezuje ljude s lokalnim identitetom i podržava održivi razvoj

¹⁸ <https://exploringbali.com/hr/ubud> ,posjećeno 12.10.2023.

¹⁹ <https://topdestinacije.hr/bali-rajski-otok-i-19-lokacija/> , posjećeno 12.10.2023.

²⁰ <https://topdestinacije.hr/bali-rajski-otok-i-19-lokacija/> , posjećeno 12.10.2023.

regije. Važnost kulturne baštine čini Ubud ne samo turističkom destinacijom već i mjestom koje potiče kulturnu razmjenu, dijalog i razumijevanje među ljudima.

3.3.3. Pozitivni i negativni utjecaji turizma na tradicionalnu umjetnost i ruralnu atmosferu

Kroz ovo poglavlje i njegova potpoglavlja, čitatelji će dublje razumjeti kako se tradicionalna umjetnost i ruralna atmosfera povezuju u Ubudu te kako su kulturna baština i utjecaji turizma oblikovali destinaciju. Analizom pozitivnih i negativnih aspekata turizma, čitatelji će bolje razumjeti izazove s kojima se destinacija suočava u očuvanju svoje autentičnosti i tradicije.

Turizam može imati dubok i složen utjecaj na tradicionalnu umjetnost i ruralnu atmosferu Ubuda. Ovi utjecaji mogu biti pozitivni i doprinositi očuvanju kulturne baštine, ali isto tako mogu imati i negativne posljedice koje zahtijevaju pažnju i upravljanje. U nastavku su prikazani primjeri pozitivnih i negativnih utjecaja turizma na tradicionalnu umjetnost i ruralnu atmosferu Ubuda.

Tablica 1. Pozitivni i negativni utjecaji turizma na tradicionalnu umjetnost i ruralnu atmosferu Ubuda

Pozitivni utjecaji
Turizam može pružiti financijsku potporu lokalnim umjetnicima i obrtnicima, potičući ih da očuvaju i dalje razvijaju svoje vještine i tradicionalne tehnike.
Turizam omogućuje umjetnicima i izvođačima da predstave svoju kulturnu baštinu široj publici, čime se promovira kultura i identitet.
Povećana potražnja za umjetničkim proizvodima može potaknuti umjetnike na daljnje stvaralaštvo i inovaciju.
Susreti s posjetiteljima iz različitih dijelova svijeta omogućuju lokalnim umjetnicima i stanovnicima da dijele svoje običaje, priče i vještine, stvarajući razmjenu kulturnih iskustava.
Negativni utjecaji:

Povećana potražnja za suvenirima i jeftinim reprodukcijama tradicionalne umjetnosti može dovesti do komercijalizacije i smanjenja autentičnosti umjetničkih djela.

Visoka potražnja za tradicionalnim umjetničkim proizvodima može prouzročiti da se tradicionalni obrti i tehnike mijenjaju kako bi se zadovoljili ukusi i zahtjevi turista, što može rezultirati gubitkom autentičnosti.

Povećani broj turista može izazvati pritisak na lokalne resurse kao što su voda, zemlja i energija, što može utjecati na okoliš i tradicionalni način života.

Prevelik turistički promet može dovesti do promjene ruralne atmosfere, s povećanjem građevinskih projekata, komercijalnih objekata i prometne gužve.

Povećanje turizma može dovesti do promjena u društvenoj strukturi i dinamici, što može utjecati na lokalnu zajednicu i tradicionalne odnose.

Izvor: obrada autora

Važno je pažljivo upravljati turizmom kako bi se maksimizirali pozitivni utjecaji i minimizirali negativni. Održivi turizam, koji cijeni i poštuje kulturnu baštinu i okoliš, ključan je za osiguravanje da turizam doprinese dobrobiti lokalnog stanovništva, očuvanju tradicionalne umjetnosti i ruralne atmosfere Ubuda te dugoročnoj privlačnosti destinacije.

4. Karakteristike kulturnog turizma na ruralnim područjima

Ovo poglavlje istražuje ključne karakteristike koje definiraju kulturni turizam na ruralnim područjima. Fokusira se na načine na koje ruralne destinacije koriste svoju kulturnu baštinu i autentičnost kako bi privukle posjetitelje i istovremeno očuvale svoje identitete i okoliš.

Kulturni turizam na ruralnim područjima ima svoje specifične karakteristike koje ga razlikuju od turizma u urbanim središtima. Ovaj oblik turizma naglašava kulturnu baštinu, autentičnost i povezanost s prirodom, te pruža posjetiteljima priliku da dožive ruralni način života i tradiciju.

4.1. Očuvanje kulturne baštine i tradicija

Ovo potpoglavlje istražuje kako se kulturno nasljeđe i tradicija čuvaju i promoviraju kroz kulturni turizam na ruralnim područjima. Destinacije često koriste svoje povijesne i kulturne resurse kako bi stvorile jedinstveno iskustvo za posjetitelje. Očuvanje tradicija može uključivati organizaciju radionica, izložbi, predstavljanje lokalnih običaja i obrtničkih vještina te poticanje lokalnog stanovništva da budu sudionici u očuvanju svoje baštine.

„Kulturna baština dio je naših života, a njezina obnova, čuvanje i prenošenje običaja i znanja na nove generacije oblikuju budućnost svijeta. Teško je razdvojiti materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu, a važno je i poticati obnovu kulturnih dobara jer se tako čuva raznolikost ljudske civilizacije, ali uz to se poboljšava kvaliteta života onih koji kulturna blaga čuvaju i žive s njima.“²¹

Očuvanje kulturne baštine i tradicije na ruralnim područjima izuzetno je važno kako bi se osiguralo da bogatstvo prošlih generacija ostane živo i prisutno u suvremenom svijetu. Ruralna područja često čuvaju autentične kulturne izraze, običaje i način života koji su ključni za identitet lokalne zajednice.

„U segmentu zaštite kulturno-povijesne baštine, ali i njene prezentacije vrlo je važna edukacija stanovništva o značenju kulturno-povijesne baštine. Interpretacija i edukacija o novim znanstvenim saznanjima može pridonijeti da stanovništvo shvati važnost zaštite lokaliteta, običaja i sl., ali i ujedno unaprijedi turističku ponudu.“²²

²¹ <https://ci-sdz.hr/zasto-je-vazno-sacuvati-kulturnu-bastinu/>, posjećeno 9.10.2023.

²² <https://hrcak.srce.hr/file/128093>, posjećeno 9.10.2023.

Edukacija lokalnog stanovništva i posjetitelja ključna je za razumijevanje kulturne baštine. Škole, muzeji, i ostale institucije mogu pružiti edukativne programe o tradiciji, povijesti i značaju lokalne kulture.

Značajno je dokumentirati tradicionalne običaje, priče, pjesme, rukotvorine i druge aspekte kulturne baštine. Ovo osigurava da se znanje prenosi na buduće generacije te pomaže istraživačima i studijskim centrima da bolje razumiju kulturu.

Lokalni umjetnici, obrtnici i izvođači igraju ključnu ulogu u očuvanju kulturne baštine. Pružanje podrške i priznanja njihovom radu, organiziranje radionica i izložbi te poticanje na prenošenje znanja na mlađe generacije važan je korak.

Uključivanje lokalne zajednice u proces očuvanja kulturne baštine ključno je. Kroz sudjelovanje u organizaciji događanja, obreda i manifestacija, stanovnici se osjećaju odgovornima za svoju kulturnu baštinu.

Održavanje tradicionalnih događaja, festivala, obreda i slavlja prilika je za očuvanje kulturne baštine. To omogućava prenošenje običaja na nove generacije te stvara svijest kod posjetitelja o bogatstvu lokalne kulture.

Razvijanje održivog ekoturizma može podržati očuvanje prirodnog okoliša i kulturne baštine. Posjetitelji se educiraju o tradiciji i okolišu, a prihodi od turizma mogu se usmjeriti prema očuvanju lokalne baštine. „Koristi od održivog turizma vidljive su i na strani turističke ponude i na strani turističke potražnje. Na receptivnoj strani održivi turizma jača svijest o vrijednosti vlastitog naslijeđa te motivira na očuvanje istog, podiže razinu specijaliziranosti domaćeg stanovništva te djeluje pozitivno na razvoj popratnih industrija.“²³

Kontrola urbanizacije važna je kako bi se spriječila prevelika izgradnja i gubitak ruralne atmosfere. Planiranje urbanog razvoja trebalo bi biti usklađeno s očuvanjem kulturnih vrijednosti.

Tehnologija može biti korisna za promociju i očuvanje kulturne baštine. Internetske platforme, digitalne arhive i mobilne aplikacije mogu pružiti informacije i edukaciju o tradiciji. „Digitalne tehnologije obuhvaćaju širok raspon alata i tehnika koje koriste računalne sustave za snimanje, analizu i prikaz podataka. Ove tehnologije uključuju 3D skeniranje, virtualnu stvarnost (VR), proširenu stvarnost (AR), geografske informacijske sustave (GIS) i digitalno kartiranje, među

²³ <https://hrcak.srce.hr/file/64379>, posjećeno 15.10.2023.

ostalima. Iskorištavanjem snage ovih alata, stručnjaci za očuvanje kulturne baštine uspješno prevladavaju razne izazove i osiguravaju dugovječnost ovih lokacija.“²⁴

Ključno je uspostaviti ravnotežu između očuvanja tradicije i ekonomskog razvoja. Održivi turizam, koji uzima u obzir kulturne, ekonomske i ekološke aspekte, može biti koristan alat za očuvanje kulturne baštine i tradicije na ruralnim područjima.

4.2. Autentično iskustvo i lokalna interakcija

Ovo potpoglavlje istražuje kako se kulturni turizam na ruralnim područjima fokusira na pružanje autentičnog iskustva posjetiteljima. Posjetitelji su motivirani da se uključe u svakodnevni život i običaje lokalnog stanovništva. Interakcija s lokalnim ljudima omogućuje posjetiteljima da dublje razumiju kulturu i tradiciju destinacije te da stvore nezaboravna iskustva.

Autentično iskustvo i lokalna interakcija ključni su elementi kulturnog turizma na ruralnim područjima. Posjetitelji koji dolaze u ruralne destinacije često žele doživjeti autentičnu kulturu, tradiciju i način života lokalnog stanovništva. Lokalna interakcija omogućava im da dublje razumiju i cijene kulturnu baštinu, stvarajući pritom bogato iskustvo.

Boravak kod domaćina omogućuje posjetiteljima da dožive svakodnevni život lokalnog stanovništva. Ovo im omogućuje interakciju s obiteljima, sudjelovanje u njihovim aktivnostima te bolje razumijevanje tradicije i običaja.

Kušanje lokalnih jela i sudjelovanje u pripremi hrane prilika je za interakciju s domaćinima. Posjetitelji mogu učiti o tradicionalnoj kuhinji, sastojcima i tehnikama pripreme te dijeliti obroke s lokalnim stanovništvom.

Organiziranje radionica poput izrade rukotvorina, kuhanja lokalnih jela, plesa, sviranja tradicionalnih instrumenata ili obavljanja poljoprivrednih poslova omogućuje posjetiteljima da aktivno sudjeluju u lokalnom životu i stvaraju veze s lokalnim zajednicama.

Sudjelovanje u lokalnim manifestacijama, festivalima i obredima pruža priliku za uvid u tradicionalne događaje i običaje. Posjetitelji mogu svjedočiti plesovima, glazbi, obredima i procesijama koje su sastavni dio lokalne kulture.

²⁴ <https://ts2.space/hr/digitalne-tehnologije-kao-pomoc-u-ocuvanju-kulturne-bastine/>, posjećeno 15.10.2023.

Komunikacija s lokalnim stanovništvom može pružiti bolje razumijevanje njihove vrijednosti.

Posjeti ateljeima umjetnika, radionicama obrtnika i tradicionalnim obrtima omogućuju posjetiteljima da vide kako se stvaraju tradicionalni proizvodi i umjetnička djela.

Volontiranje u lokalnim projektima, zajednicama može omogućiti bolju povezanost lokalnog načina života te na taj način doprinijeti zajednici.

Neke od aktivnosti kao što su šetnje, vožnja bicikla ili jahanje konja omogućuju posjetiteljima da istraže prirodni okoliš i upoznaju lokalne atrakcije.

Sve ove povezanosti omogućuju posjetiteljima da razumiju lokalnu kulturu. Autentično iskustvo i lokalna interakcija čine kulturni turizam na ruralnim područjima posebno atraktivno.

4.3. Promocija lokalnih umjetnika i obrtnika

Ovo potpoglavlje istražuje kako kulturni turizam na ruralnim područjima podržava i promovira lokalne umjetnike i obrtnike. Ovi pojedinci često igraju ključnu ulogu u očuvanju tradicija i stvaranju autentičnih suvenirna. Destinacije mogu organizirati izložbe, radionice i tržnice kako bi posjetiteljima omogućili da se upoznaju s lokalnom umjetnošću i zanatima te da podrže lokalne kreativne zajednice.

Promocija lokalnih umjetnika i obrtnika ključna je za održavanje kulturnog turizma u ruralnim područjima. To ne samo da pomaže umjetnicima i obrtnicima da razvijaju svoje poslovanje, već i doprinosi autentičnom iskustvu posjetitelja, očuvanju tradicije i ekonomskom razvoju lokalne zajednice.

Promocija lokalnih umjetnika i obrtnika u ruralnim područjima može uključivati neke od strategija. Stvaranje posebnih područja ili centara gdje umjetnici i obrtnici izlažu svoje radove omogućava posjetiteljima da ih upoznaju i kupe njihove proizvode. Redovite izložbe i sajmovi omogućavaju umjetnicima i obrtnicima da se povežu s publikom i potencijalnim kupcima.

Organizacija radionica i demonstracija tradicionalnih tehnika omogućava posjetiteljima da nauče o procesima izrade i stvaranja umjetničkih predmeta.

Uključivanje umjetnika i obrtnika u kulturne događaje, festivale i obrede širi njihovu vidljivost i obogaćuje kulturnu ponudu područja. Stvaranje internetskih stranica i profila na društvenim mrežama omogućava umjetnicima i obrtnicima da dosegnu širu publiku i prodaju svoje proizvode online.

Uspostavljanje partnerstava s lokalnim restoranima, hotelima, suvenirnicama i turističkim agencijama može pomoći umjetnicima i obrtnicima da prošire svoje tržište. Partnerstva s muzejima, galerijama i kulturnim centrima omogućavaju umjetnicima da izlažu svoje radove u prostorima.

Promocija lokalnih umjetnika i obrtnika važna je ne samo za njihov osobni uspjeh već i za stvaranje bogatog kulturnog iskustva za posjetitelje. Kroz ovakve inicijative podržava se razmjena znanja, očuvanje tradicije i doprinosi održivom razvoju ruralnih područja.

4.4. Održivost i ekološka osviještenost

Ovo potpoglavlje istražuje kako kulturni turizam na ruralnim područjima često ima naglasak na održivosti i ekološkoj osviještenosti. Destinacije prepoznaju važnost očuvanja prirodnog okoliša i tradicionalnih praksi te implementiraju strategije koje minimiziraju negativne utjecaje turizma na okoliš. Održivi turizam pomaže osigurati dugoročnu vitalnost destinacije i njezine kulturne baštine.

Ove karakteristike ne samo da privlače posjetitelje već i doprinose očuvanju kulturne baštine, stvarajući pozitivan utjecaj na lokalnu zajednicu i okoliš.

Održivost i ekološka osviještenost ključni su za dugoročni uspjeh kulturnog turizma na ruralnim područjima. Cilj je osigurati da turistička aktivnost ne šteti prirodnom okolišu, kulturnoj baštini i lokalnoj zajednici te da pridonosi očuvanju tih vrijednosti za buduće generacije.

„S obzirom da razvoj turizma značajno utječe na promjene u prostoru, neophodno je uspostavljanje određenih formalnih okvira upravljanja. Ti se okviri nazivaju alati održivosti koji označavaju tehnike za uvođenje koncepta održivosti.“²⁵ Važno je razviti održivo turističko planiranje koje obuhvaća ekonomske, društvene i ekološke aspekte. Upravljanje turizmom treba usmjeriti prema očuvanju lokalne kulture, okoliša i zajednice.

Informiranje posjetitelja o važnosti čuvanja prirode, kulturne baštine i tradicije te poticanje odgovornog ponašanja pomažu stvaranju svijesti i angažmana posjetitelja u očuvanju.

Poticanje korištenja održivih oblika prijevoza kao što su bicikli, pješaćenje i javni prijevoz pomaže smanjiti emisiju CO₂ i pritisak na lokalnu infrastrukturu.

²⁵ Ružić, A. (2016). *Socio-kulturni aspekti turizma događaja* (Doctoral dissertation, University of Pula. Faculty of economics and tourism" Dr. Mijo Mirković"), str.18

Poticanje razvoja ekološki prihvatljivih smještajnih objekata koji primjenjuju energetske učinkovitost, smanjuju otpad i koriste obnovljive izvore energije.

Poticanje upotrebe lokalnih proizvoda, hrane i materijala potiče lokalno gospodarstvo i smanjuje ekološki otisak. „Danas se ekološki otisak računa za 150 zemalja u svijetu. Obavi se 10000 izračuna s 3500 podataka u godinu dana, a analiza se obavlja za više od 200 kategorija. Za izračunavanje ekološkog otiska koriste se podaci vlada i nadležnih državnih agencija, UN-a, brojnih istraživačkih instituta i centara, Svjetske banke i drugih.“²⁶

Poticanje aktivnosti koje podržavaju očuvanje prirode i kulture, poput ekoturizma, prirodnih avanturističkih aktivnosti, čišćenja okoliša i volontiranja.

Organiziranje događanja i aktivnosti koje smanjuju negativan utjecaj na okoliš, uključujući smanjenje otpada, recikliranje, korištenje ekološki prihvatljivih proizvoda i izbjegavanje jednokratne plastike. Uključivanje lokalnog stanovništva u planiranje turizma i donošenje odluka osigurava da se poštuju njihovi interesi i da turizam koristi cijeloj zajednici.

Organizacija obrazovnih programa o prirodi, okolišu, očuvanju i održivosti za lokalno stanovništvo i posjetitelje. Redovito praćenje utjecaja turizma na okoliš i zajednicu te prilagodba strategija kako bi se osigurala održivost.

Održivost i ekološka osviještenost trebaju biti temelj kulturnog turizma na ruralnim područjima. Njihovom primjenom osigurava se da kulturno nasljeđe i prirodna ljepota ovih područja budu sačuvani za sadašnje i buduće generacije.

²⁶ Šimleša, D. (2007). Kako gazimo planet-Svijet i Hrvatska. U: *Lay, V. Razvoj sposoban za budućnost*, Zagreb, 77-108.

5. Mogućnosti razvoja kulturnog turizma na ruralnim područjima

Ovo poglavlje istražuje različite prilike i strategije za razvoj kulturnog turizma na ruralnim područjima. Fokusira se na ključne aspekte koji doprinose uspješnom razvoju ovog oblika turizma, pružajući korisne smjernice za destinacije koje žele iskoristiti svoj kulturni potencijal.

5.1. Infrastrukturni razvoj i pristupačnost

Ovo potpoglavlje istražuje važnost infrastrukturnog razvoja i pristupačnosti za ruralne destinacije koje žele razvijati kulturni turizam. To uključuje unaprjeđenje prometnih veza, smještajnih kapaciteta, komunikacijske mreže i drugih osnovnih infrastrukturnih elemenata. Poboljšanje pristupačnosti destinaciji olakšava dolazak posjetitelja i njihov boravak, stvarajući temelj za uspješan razvoj kulturnog turizma.

Infrastrukturni razvoj i pristupačnost igraju ključnu ulogu u poticanju razvoja kulturnog turizma na ruralnim područjima. Kvalitetna infrastruktura i dobra pristupačnost olakšavaju posjetiteljima da dođu do destinacije, istraže je i uživaju u kulturnom iskustvu. Evo kako infrastrukturni razvoj i pristupačnost utječu na kulturni turizam na ruralnim područjima:

Važno je imati dobre prometne veze putem cesta, željeznica, zračnih luka i javnog prijevoza kako bi putovanje bilo lakše i manje komplicirano za posjetitelje.

Raznolike usluge prijevoza kao što su rent-a-car, taksiji i autobusi olakšavaju kretanje posjetiteljima unutar destinacije, posebno ako je područje veliko.

Imati različite opcije smještaja, kao što su hoteli, privatne kuće za najam, domaćinstva i seoski turizam, omogućava posjetiteljima da biraju prema svojim željama i budžetu.

Postavljanje informacijskih točaka, turističkih ureda, tabli i vodiča pomaže posjetiteljima da se bolje snalaze i saznaju o lokalnim atrakcijama.

Investicije u obnovu i očuvanje kulturnih znamenitosti, muzeja i povijesnih građevina čine destinaciju atraktivnijom i omogućuju bolje razumijevanje kulture.

Osiguravanje energije, vode i osnovnih komunalnih usluga važno je za zadovoljstvo posjetitelja i kvalitetu iskustva.

Pristup internetu i dobroj komunikacijskoj infrastrukturi omogućava posjetiteljima da se povežu s obitelji, dijele iskustva i pronalaze informacije o destinaciji.

Postavljanje jasnih putokaza olakšava snalaženje posjetiteljima i istraživanje kulturnih atrakcija.

„Turizam iziskuje skupa ulaganja u fizičku infrastrukturu, no većina takvih ulaganja ujedno donosi korist i lokalnoj zajednici i poslovnom sektoru.“²⁷

Razvoj infrastrukture trebao bi se provoditi uz poštivanje očuvanja okoliša kako bi se smanjio negativni utjecaj turizma na prirodu. Pristupačnost i dobra infrastruktura ne samo da olakšavaju posjetiteljima da dožive kulturu i tradiciju ruralnih područja već i podržavaju ekonomski razvoj lokalne zajednice. Važno je pažljivo planirati razvoj infrastrukture kako bi se postigla ravnoteža između očuvanja autentičnosti i pružanja udobnosti posjetiteljima.

5.2. Suradnja s lokalnom zajednicom

Ovo potpoglavlje istražuje važnost suradnje s lokalnom zajednicom u razvoju kulturnog turizma. Suradnja s lokalnom zajednicom ključna je za uspješan razvoj kulturnog turizma na ruralnim područjima. Kada lokalna zajednica aktivno sudjeluje u planiranju, upravljanju i promociji turističkih aktivnosti, osigurava se da turizam donosi korist svima - posjetiteljima, lokalnim stanovnicima i očuvanju kulturne baštine. Evo nekoliko načina kako se može ostvariti suradnja s lokalnom zajednicom u kontekstu kulturnog turizma:

Zajednica bi trebala sudjelovati u planiranju turističkih aktivnosti od samog početka. To uključuje održavanje radionica, konzultacija i otvorenih rasprava kako bi zajednica izrazila svoje potrebe, brige i ideje.

Uspostavljanje partnerstava s lokalnim organizacijama, udrugama, školama, umjetnicima i obrtnicima kako bi se stvorio bogat i autentičan kulturni doživljaj. Edukacija lokalnog stanovništva o važnosti kulturnog turizma, očuvanju tradicije i kulture te ekološkoj osviještenosti pomaže u stvaranju pozitivnog stava prema turizmu.

Pružiti priliku lokalnom stanovništvu da aktivno sudjeluje u turističkim aktivnostima, kao što su vođenje tura, organizacija radionica ili sudjelovanje u kulturnim događanjima.

Potrebno je poticati lokalno stanovništvo da proizvodi i prodaje tradicionalne proizvode, rukotvorine i umjetnička djela za turiste.

²⁷ Petrić, L., & Mikulić, D. (2009). The Role of Cultural Tourism in the Process of Urban Regeneration. *Acta turistica nova*, 3(1), 5-26.

Nadalje, važna je organizacija kulturnih događanja poput festivala, sajмова, koncerata i izložbi u kojima lokalna zajednica može sudjelovati i prikazati svoju kulturu.

Korisno je koristiti lokalne vodiče za vođenje tura kako bi posjetitelji mogli čuti priče iz prve ruke i stvoriti dojam o destinaciji. Korisno je istražiti od lokalnog stanovništva povratne informacije o tome kako turizam utječe na njihov svakodnevni život.

Suradnja s lokalnom zajednicom osigurava da kulturni turizam bude održiv, autentičan i koristan za sve sudionike. Zajednica postaje partner u očuvanju i promociji svoje kulture, stvarajući time bolju povezanost za posjetitelje.

5.3. Razvoj kulturnih događanja i festivala

Ovo potpoglavlje istražuje kako razvoj kulturnih događanja i festivala može značajno doprinijeti razvoju kulturnog turizma na ruralnim područjima. Događaji privlače posjetitelje svojom posebnosti te pružaju priliku da se dublje upoznaju s lokalnom kulturom, tradicijom i umjetnošću.

Razvoj kulturnih događanja i festivala na ruralnim područjima može značajno doprinijeti razvoju kulturnog turizma, privlačenju posjetitelja te poticanju lokalne ekonomije i zajednice. Ovi događaji omogućuju posjetiteljima da se educiraju o lokalnoj kulturi, tradiciji i običajima.

Definiranje teme događaja ili festivala pomaže privlačenju potencijalnih turista. Tema može biti vezana uz hranu, glazbu, folklornu kulturu itd. Sudjelovanje lokalnih stanovnika u planiranju i organizaciji događanja osigurava autentičnost i podršku lokalne zajednice. Stvaranje raznolikog programa uključuje različite kulturne aktivnosti poput izvedbi, radionica, izložbi, predstava, koncerata, natjecanja i sl. Organizacija događanja na autentičnim mjestima kao što su trgovine, povijesne lokacije ili prirodno okruženje stvara posebnu atmosferu i privlačnost. Kvalitetna marketinška kampanja putem društvenih medija, lokalnih medija, plakata i internetskih stranica privlači širu publiku. Pozivanje lokalnih umjetnika, glazbenika, obrtnika i drugih da sudjeluju pruža priliku za promociju njihovog rada. Organiziranje edukativnih radionica, predavanja i interaktivnih aktivnosti omogućava posjetiteljima da nauče više o kulturnom nasljeđu i tradiciji. Važno je osigurati da događaji minimalno utječu na okoliš i zajednicu kroz upravljanje otpadom, smanjenje potrošnje energije i vode te poštivanje lokalnih običaja. Nakon svakog događanja, važno je analizirati povratne informacije posjetitelja i lokalnog stanovništva te prilagoditi strategije za buduće događaje.

Razvoj kulturnih događanja i festivala pomaže u stvaranju prepoznatljive turističke ponude ruralnih područja, stvarajući priliku za lokalno gospodarstvo i promociju kulturne baštine.

5.4. Promocija putem digitalnih medija i društvenih mreža

Ovo potpoglavlje istražuje ulogu digitalnih medija i društvenih mreža u promociji ruralnog i kulturnog turizma. Korištenje interneta omogućuje destinacijama da dosegnu širi krug potencijalnih posjetitelja i promoviraju svoju kulturnu baštinu, atrakcije i događanja.

„Društvene mreže pružaju mnogo komunikacijskih prednosti kao medij promocije turističke destinacije. Isključuju prostorna i vremenska ograničenja i omogućuju sudjelovanje većeg broja ljudi u istodobnoj razmjeni mišljenja i iskustava o nekom turističkom odredištu. Ujedno su to kreativne platforme koje služe za stvaranje multimedijskog sadržaja.,”²⁸

Društvene mreže omogućuju brzo dijeljenje informacija, slika i iskustava, čime se destinacija čini privlačnom i interesantnom.

Infrastrukturni razvoj, suradnja s lokalnom zajednicom, razvoj kulturnih događanja i promocija putem digitalnih medija, mogu pomoći destinacijama da privuku posjetitelje, stvore autentično iskustvo i osiguraju održiv turistički razvoj.

Promocija kulturnog turizma putem digitalnih medija i društvenih mreža na ruralnim područjima igra ključnu ulogu u dosezanju šire publike, privlačenju posjetitelja i stvaranju prepoznatljivosti destinacije. Korištenje digitalnih platformi omogućava ruralnim područjima da dosegnu globalnu publiku te da predstave svoju autentičnost, kulturu i atrakcije. Evo nekoliko načina za uspješnu promociju kulturnog turizma putem digitalnih medija:

-Kreiranje informativne web stranice s detaljima o kulturnim sadržajima, atrakcijama i korisnim informacijama za posjetitelje.

-Redovito dijeljenje sadržaja na Instagramu, Facebooku, Twitteru i TikToku kako biste privukli pozornost i angažirali publiku.

-Upotreba kvalitetnih fotografija i videa koji prikazuju kulturno nasljeđe, prirodne ljepote i iskustva posjetitelja.

²⁸ Anđelić, V., & Grmuša, T. (2017). Društvene mreže kao medij promocije turističkih odredišta kod mladih. *Media, culture and public relations*, 8(2), 182-193.

- Objavljivanje priča i sadržaja koji potiču interakciju s posjetiteljima kako bi bolje razumjeli kulturu destinacije.

-Suradnja s influencerima zainteresiranim za kulturni turizam kako biste privukli širu publiku. -Redovito pisanje blogova i članaka o kulturnim značajkama, događanjima i lokalnim pričama za one koji žele dublje razumjeti destinaciju.

-Organizacija virtualnih tura ili "live" vodiča putem društvenih mreža kako bi posjetitelji mogli istraživati destinaciju online.

Promocija putem digitalnih medija omogućava ruralnim područjima da dosegnu široku publiku bez geografskih ograničenja. Kroz planiranje sadržaja i interakciju s publikom, ova područja mogu postići uspješnu promociju svoje kulturne baštine i atrakcija te privući posjetitelje koji su zainteresirani za autentična iskustva.

6. Izazovi i preporuke za razvoj

Povijest ruralnog turizma ima bogatu baštinu treba Razviti strategije koje istovremeno promoviraju kulturno nasljeđe i pružaju autentična iskustva. Da bi se zadržala ravnoteža između očuvanja kulturne baštine i razvoj turističkih sadržaja potrebno je povezati tradicionalne elemente u suvremene turističke ponude kako bi se privukli potencijali posjetitelji.

Nužno je ulagati u poboljšanje prometnih veza, smještaja i turističke infrastrukture te osigurati očuvanje okoliša. Potrebno je aktivno uključiti lokalnu zajednicu u planiranje, promociju i sudjelovanje u turističkim projektima. Nadalje potrebno je temeljito planirati događaje koji istražuju kulturnu baštinu i omogućuju interakciju između lokalnog stanovništva i posjetitelja.

Važno je aktivno koristiti društvene mreže, web stranice i ostale sadržaje koji prikazuju kulturnu baštinu kako bi se privukao i promovirao autentičan doživljaj destinacije.

Svaka od ovih preporuka i izazova pomaže stvaranju holističkog pristupa razvoju ruralnog i kulturnog turizma, osiguravajući da destinacije privuku posjetitelje, očuvaju kulturnu baštinu i podrže lokalnu zajednicu.

7. Zaključak

Ruralne destinacije trebaju razmisliti o širokom spektru kulturnih aktivnosti i doživljaja kako bi privukle posjetitelje različitih interesa i preferencija. Raznolikost kulturnih iskustava omogućava destinaciji da se istakne i privuče širu publiku. Diversifikacija kulturnih iskustava ključna je za privlačenje različitih profila posjetitelja na ruralna područja. Posjetitelji dolaze s različitim interesima i željama, stoga je važno ponuditi širok raspon kulturnih aktivnosti i doživljaja. Diversifikacija kulturnih iskustava može se postići kroz: organiziranje kulturnih događanja i festivala koji pokrivaju različite aspekte kulture, uključujući glazbu, ples, umjetnost, gastronomiju i običaje.

Nadalje izrada različitih tura i ruta koje omogućuju posjetiteljima da istraže različite aspekte destinacije, kao što su povijest, umjetnost, priroda i tradicija.

Potrebno je kreiranje različitih tipova smještaja, uključujući seoske kuće, obiteljske pansionere, seoske farme i eko-resortove, kako bi se zadovoljile različite potrebe i proračuni posjetitelja. Važna je suradnja s lokalnim umjetnicima, obrtnicima i glazbenicima kako bi se organizirale različite radionice i izložbe koje će zadovoljiti različite kulturne interese. Također je važno i uvođenje raznolikih gastronomskih iskustava, uključujući degustacije lokalnih jela, tečajeve kuhanja i večere s tradicionalnom kuhinjom. Nadalje organiziranje različitih sportskih i rekreacijskih aktivnosti koje će privući aktivne posjetitelje, kao što su biciklizam, planinarenje, ribolov i dr.

Suradnja s lokalnim školama, muzejima i kulturnim institucijama od velikog je značaja kako bi se organizirali obrazovni programi za posjetitelje svih dobnih skupina. Važno je kreiranje tematskih tura i putovanja koja se usredotočuju na specifične kulturne elemente, kao što su tradicionalna glazba, umjetnost i obrtnički rad te korištenje digitalnih alata i mobilnih aplikacija za pružanje različitih kulturnih sadržaja i virtualnih tura koje mogu privući različite ciljane skupine posjetitelja.

Diversifikacija kulturnih iskustava omogućuje destinacijama da privuku širu publiku, a istovremeno očuva svoju kulturnu baštinu i autentičnost. Ponudom različitih aktivnosti i doživljaja destinacija postaje privlačna za različite profile putnika, što povećava broj posjetitelja i podržava lokalnu ekonomiju.

Korištenje interneta, društvenih mreža i drugih digitalnih platformi omogućuje destinacijama da dosegnu globalnu publiku, promoviraju svoju kulturu i privuku posjetitelje. Digitalni marketing igra ključnu ulogu u privlačenju modernih putnika. Promocija putem digitalnih medija ključna je za uspješan razvoj kulturnog turizma na ruralnim područjima.

LITERATURA

Članci:

1. Anđelić, V., & Grmuša, T. (2017). Društvene mreže kao medij promocije turističkih odredišta kod mladih. *Media, culture and public relations*, 8(2), 182-193.
2. Hrvatske, V. R. (2003). Strategija razvoja kulturnog turizma; Od turizma i kulture do kulturnog turizma. *Zagreb, Institut za turizam.*, str.5
3. Knešaurek, J., & Carić, H. (2018). Kulturni događaji i manifestacije u turizmu. Hrvatsko društvo glazbenih umjetnika, Institut za turizam, Zagreb, str. 86
4. Krajnović, A., Čičin-Šain, D., & Predovan, M. (2011). Strateško upravljanje razvojem ruralnog turizma–problemi i smjernice. *Oeconomica jadertina*, 1(1), 30-45.
5. Marković, K. (2001). Kultura je važno sredstvo ruralnog razvoja, <https://hrcak.srce.hr/file/207376>, posjećeno 1.10.2023.
6. <https://hrcak.srce.hr/file/64379>, posjećeno 15.10.2023.
7. <https://hrcak.srce.hr/file/128093>, posjećeno 9.10.2023.
8. Petrić, L., & Mikulić, D. (2009). The Role of Cultural Tourism in the Process of Urban Regeneration. *Acta turistica nova*, 3(1), 5-26.
9. Šimleša, D. (2007). Kako gazimo planet-Svijet i Hrvatska. *U: Lay, V. Razvoj sposoban za budućnost, Zagreb*, 77-108.

Internet izvori:

1. <https://avignon-tourisme.com/> , posjećeno 25.9.2023.
2. <https://ci-sdz.hr/zasto-je-vazno-sacuvati-kulturnu-bastinu/>, posjećeno 9.10.2023.
3. <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=61900> , posjećeno 10.10.2023
4. <https://exploringbali.com/hr/ubud>, posjećeno 12.10.2023.
5. <https://galbani.hr/blog/dozivi-italiju/top-pet-razloga-za-posjetiti-toskanu/> , posjećeno 10.10.2023.
6. <https://hr.traasgpu.com/palio-na-festivalu-siena/>, preuzeto 8.10.2023.
7. <https://www.ictputovanja.hr/hr/novosti/toskana-carobna-regija-u-srcu-italije> , posjećeno 12.10.2023.

8. <https://www.novilist.hr/life/feelgood/ah-ta-provansa-osim-legendarnih-polja-lavande-ovo-su-dragulji-koje-trebate-vidjeti/>, posjećeno 20.10.2023.
9. Toskana – die 16 schönsten Sehenswürdigkeiten & Orte, <https://www.christophorus.at/blog/stadt-land/toskana-sehenswuerdigkeiten> , posjećeno 10.10.2023.
10. <https://relaxino.com/info/10-razloga-zasto-posjetiti-provansu>, posjećeno 29.9.2023.
11. Ružić, A. (2016). Socio-kulturni aspekti turizma događaja (Doctoral dissertation, University of Pula. Faculty of economics and tourism" Dr. Mijo Mirković"),, str.18
12. <https://topdestinacije.hr/provansa-top-8-odredista-za-putovanje-u-proljece/>, posjećeno 20.9.2023.
13. <https://travel-advisor.eu/koja-su-naljepsa-polja-lavande-u-provansi/>, posjećeno 29.9.2023.
14. <https://travel-advisor.eu/ubud-grad-umjetnosti-usred-dzungle/> , posjećeno 1.10.2023.
15. <https://topdestinacije.hr/bali-rajski-otok-i-19-lokacija/>, posjećeno 12.10.2023.
16. <https://ts2.space/hr/digitalne-tehnologije-kao-pomoc-u-ocuvanju-kulturne-bastine/> , posjećeno 15.10.2023.
17. <https://underdreamskies.com/2022/10/20/vinski-vodic-koja-vina-obavezno-trebas-isprobati-u-toskani/>, posjećeno 12.10.2023.

POPIS SLIKA I TABLICA

Popis slika:

Slika 1.	Ljepote Toskane	6
Slika 2.	Remek djela Michelanga i Botticelija	9
Slika 3.	Konjska utrka Palio of Siena	9
Slika 4.	Toskanska ribollita	12
Slika 5.	Festival folkloru u Toskani	13
Slika 6.	Lavandina polja Provanse	14
Slika 7.	Bormes les Mimosas	15
Slika 8.	Aix-en-Provance	15
Slika 9.	Avignon Festival	16
Slika 10.	Destinacija Ubud (otok Bali)	20

Popis tablica:

Tablica 1.	Pozitivni i negativni utjecaji turizma na tradicionalnu umjetnost i ruralnu atmosferu Ubuda	23
------------	---	----